

1

Блаженний муж на лукаву
Не вступає раду,
І не стане на путь злого,
І з лютим не сяде.
А в законі Господньому
Серце його й воля
Навчається, і стане він,
Як на добрім полі
Над водою посажене
Древо зеленіє,
Плодом вкрите. Так і муж той
В добрі своїм спіє,
А лукавих, нечестивих
І слід пропадає,
Як той попіл над землею
Вітер розмахає.
І не встануть з праведними
Злії з домовини,
Діла добрих оновляться,
Діла злих загинуть.

12

Чи Ти мене, Боже милий,
Навік забуваєш,
Одвертаєш лице Своє,
Мене покидаєш?
Доки буду мучить душу
І серцем боліти?
Доки буде ворог лютий
На мене дивитись
І сміятись!.. Спаси мене,
Спаси мою душу,
Да не скаже хитрий ворог:
«Я його подужав».
І всі злії посміяться,
Як упаду в руки,
В руки вражі, спаси мене
Од лютої муки.
Спаси мене, помолюся

І воспою знову
Твої блага чистим серцем,
Псалмом тихим, новим.

43

Боже, нашими ушима
Чули Твою славу,
І діди нам розказують
Про давні кроваві
Тії літа: як рукою
Твердою Своєю
Розв'язав Ти наші руки
І покрити землю
Трупи ворожі. І силу
Твою восхвалили
Твої люде і в покої,
В добрі одпочили,
Славя Господа!.. А нині!..
Покрити єси знову
Срамотою свої люди,
І вороги нові
Розкрадають, як овець, нас
І жеруть!.. Без плати
І без ціни оддав єси
Ворогам проклятим.
Покинув нас на сміх людям,
В наругу сусідям,
Покинув нас, яко в притчу
Нерозумним людям.
І кивають, сміючися,
На нас головами,
І всякий день перед нами
Стид наш перед нами.
Окрадені, замучені,
В путах умираєм,
Не молимося чужим богам,
А Тебе благаєм:
Поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги,
Поборов Ти першу силу,
Побори ж і другу,
Ще лютішу!.. Встань же, Боже,
Вську будеш спати,

Од сльоз наших одвертатись,
Скорби забувати!
Смирилася душа наша,
Жить тяжко в оковах!
Встань же, Боже, поможи нам
Встать на ката знову.

52

Пребезумний в серці скаже,
Що Бога немає,
В беззаконії мерзіє,
Не творить благая.
А Бог дивиться, чи є ще
Взискающий Бога.
Нема добретворящого,
Нема ні одного.
Коли вони, неситії
Гріхами, дознають?
Їдять люди замість хліба,
Бога не згадають,
Там бояться, лякаються,
Де страху й не буде.
Так самі себе бояться
Лукавії люде.
Хто ж пошле нам спасеніє,
Верне добру долю?
Колись Бог нам верне волю,
Розіб'є неволю.
Восхвалимо Тебе, Боже,
Хваленієм всяким;
Возрадується Ізраїль
І святий Іаков.

53

Боже, спаси, суди мене
Ти по Своїй волі.
Молюсь, Господи, внуши їм
Уст моїх глаголи.
Бо на душу мою встали
Сильнії чужії,

Не зрятъ Бога над собою,
Не знають, що діють.
А Бог мені помагає,
Мене заступає
І їм правдою Своєю
Вертає їх злая.
Помолюся Господеві
Серцем одиноким
І на злих моїх погляну
Незлим моїм оком.

81

Меж царями-судіями
На раді великій
Став земних владик судити
Небесний Владика.
«Доколи будете стяжати
І кров невинну розливать
Людей убогих? а багатим
Судом лукавим помагать?
Вдові убогій допоможіте,
Не осудіте сироти
І виведіть із тісноти
На волю тихих, заступіте
Од рук неситих». Не хотять
Познать, розбити тьму неволі,
І всує Господа глаголи,
І всує плачеться земля.
Царі, раби — однакові
Сини перед Богом,
І ви вмрете, як і князь ваш
І ваш раб убогий.
Встань же, Боже, суди землю
І судей лукавих.
На всім світі Твоя правда.
І воля, і слава.

93

Господь Бог лихих карає —
Душа моя знає.

Встань же, Боже, Твою славу
Гордий зневажає.
Вознесися над землею
Високо, високо,
Закрий славою Своєю
Сліпе горде око.
Доки, Господи, лукаві
Хваляться, доколи
Неправдою? Твої люди
Во тьмі і неволі
Закували... Добро Твоє
Кров'ю потопили,
Зарізали прохожого,
Вдову задавили
І сказали: «Не зрить Господь,
Ніже теє знає».
Умудрітись, немудрії,
Хто світ оглядає,
Той і серце ваше знає
І думи лукаві.
Дивітись ділам Його,
Його вічній славі.
Благо тому, кого Господь
Карає меж нами,
Не допуска, поки злomu
Ізриється яма.
Господь любить свої люди,
Любить, не оставить,
Дожидає, поки правда
Перед ними стане.
Хто б спас мене од лукавих
І діючих злая?
Якби не Бог поміг мені,
То душа б живая
Во тьмі ада потонула,
Проклялась на світі.
Ти, Господи, помагаєш
По землі ходити.
Ти радуєш мою душу
І серце врачуєш,
І перебуєт Твоя воля
І труд Твій не все.
Вловлять душу праведничу,
Кров добру осудять.
Мені Господь пристанище,
Заступником буде,

І воздасть їм за діла їх
Кроваві, лукаві,
Погубить їх, і їх слава
Стане їм в неславу.

132

Чи є що краще, лучше в світі,
Як укупі жити,
Братам добрим добро певне
Пожить, не ділити?
Яко миро добровонне
З голови честної
На бороду Аарону
Спадає росою
І на шитії омети
Ризи дорогої;
Або роси Єрмонськії
На святії гори
Високії Сіонськії
Спадають і творять
Добро тварям земнородним,
І землі, і людям, —
Отак братів благих своїх
Господь не забуде,
Воцариться в дому тихім,
В сім'ї тій великій,
І пошле їм добру долю
Од віка довіка.

136

На ріках круг Вавилона,
Під вербами в полі,
Сиділи ми і плакали
В далекій неволі
І на вербах повішали
Органи глухії,
І нам стали сміятися
Едомляне злії:
«Розкажіть нам пісню вашу,
Може, й ми заплачем.

Або нашу заспівайте,
Невольники наші».
Якої ж ми заспіваєм?..
На чужому полі
Не співають веселої
В далекій неволі.
І коли тебе забуду,
Ієрусалиме,
Забвен буду, покинутий
Рабом на чужині.
І язик мій оніміє,
Висохне, лукавий,
Як забуду пом'янути
Тебе, наша славо.
І Господь наш вас пом'яне,
Едомські діти,
Як кричали ви: «Руйнуйте,
Руйнуйте, паліте
Сіон святий!» Вавилоня
Дщере окаянна!
Блаженний той, хто заплатить
За твої кайдани!
Блажен! блажен! Тебе, злая,
В радості застане
І розіб'є дітей твоїх
О холодний камінь.

149

Псалом новий Господеві
І новую славу
Воспоем честним собором,
Серцем нелукавим;
Во псалтирі і тимпані
Воспоем благая,
Яко Бог кара неправих,
Правим помагає.
Преподобнії во славі
І на тихих ложах
Радуються, славословлять,
Хвалять ім'я Боже,
І мечі в руках їх добрі,
Острі обоюду,
На отмщеніє язикам

І в науку людям.
Окують царей неситих
В залізниє пута
І їх славних оковами
Ручними окрутять,
І осудять губителів
Судом своїм правим.
І вівіки стане слава,
Преподобним слава.

19 декабря 1845
Вьюница

Цикл складається із десяти віршів — переспівів псалмів, автором яких, за біблійною легендою, був давньоіудейський цар Давид. Т. Шевченко звертається до біблійних переспівів з метою своєї героїзації революційної боротьби. Релігійна форма псалмів давала можливість втілити в них думки, які суворо переслідувала цензура.

1. *В скую* (церкв.-слов.)—чому, чого, доки.
2. *Аарон* — за біблією, іудейський первосвященик, брат Мойсея.
3. *Омети* — краї одежі, поли.
4. *Єрмон* — гора в Палестині.
5. *Орган* — тут: давній музичний інструмент, рід волинки, ріжок.

6. *Тимпан* — стародавній музичний інструмент, рід литавра.